

Training CGT – Ultra High Risk

Cognitieve gedragstherapie bij mensen met een risicoprofiel op het ontwikkelen van een eerste psychotische episode

Vroegdetectie en vroegbehandeling zijn bij meerdere ziekten en stoornissen efficiënt en kosteneffectief. Net als bij de oncologie is het ook in de psychosezorg zinvol gebleken. De ingrepen zijn beperkter in omvang, succesvoller, de prognose is beter, en de gezondheidswinst wordt bereikt tegen lagere kosten dan niets doen.

In Nederland heeft de Early Detection and Intervention Evaluation Nederland-studie (EDIE-NL) plaatsgevonden naar het voorkomen van psychose.

Tezamen met studies in andere landen is inmiddels gebleken is dat:

- een verhoogd risico op een eerste psychose gedetecteerd kan worden bij hulpzoekende cliënten in de GGz.
- het aantal transities naar een eerste psychotische episode te halveren is tegen lagere kosten dan bij helemaal niets doen.
- cliënten effectief behandeld kunnen worden met evidence-based cognitieve gedragstherapie.

Uitgangspunten

Net als bij de oncologie is vroegdetectie en vroegbehandeling ook in de psychosezorg zinvol gebleken. Dit is een belangrijke stap naar de GGz van de toekomst die erop gericht zal zijn om stoornissen met een ongunstige prognose te reduceren.

Bijzondere belevingen en opvattingen, subklinische psychose symptomen – die frequent in de bevolking voorkomen – worden op waarde geschat en proportioneel benaderd (niet teveel en niet te weinig), met daarbij oog voor het potentiële stigma en de angst die aan psychose kleven. Normalisatie van ervaringen heeft de boventoon. Waar er een reëel korte termijn risico op psychose bestaat wordt er steviger ingezet op preventie.

Doelgroep

Basispsychologen, GZ-psychologen, klinisch psychologen, cognitief gedragstherapeuten VGct, psychotherapeuten, arts-assistenten of psychiaters, die vertrouwd zijn met cognitief gedragstherapeutische behandelingen in de GGz bij psychotische stoornissen of andere ernstig psychiatrische aandoeningen met psychotische symptomen, zoals bijvoorbeeld posttraumatische stressstoornis, borderline persoonlijkheidsstoornis of ernstige dwangstoornissen.

De deelnemer moet in de gelegenheid zijn om tijdens en na de training minimaal twee uur per week individuele behandeling van cliënten uit de UHR-doelgroep uit te voeren.

Aantal deelnemers

Minimaal 10

Maximaal 14

Opleidingsdagen

30 oktober, 13 november, 27 november en 11 december 2020.

Lestijden

4 trainingsdagen: van 09.00 tot 16.30

Docenten

dr. Paul de Bont (verzorgt bijeenkomst 1 en 3)
klinisch psycholoog, psychotherapeut, supervisor VGCT, EMDR-therapeut,
Early Detection and Intervention Team (EDIT), GGZ Oost-Brabant.
Gepromoveerd op Treating Trauma in Psychosis (T.TIP)-onderzoek.
Janneke Ferwerda, (verzorgt bijeenkomst 2 en 4)
klinisch psycholoog, psychotherapeut, cognitief gedragstherapeut VGCT, EMDR-therapeut,
GGZ Noord-Holland Noord.

Doel & Methode

De cognitief-gedragstherapeutische vaardigheden vergroten op het gebied van casusformulering, metacognitieve psycho-educatie en behandeling van subklinische psychose symptomen.

Na afloop kan de deelnemer bij individuele cliënten een probleemformulering maken van de (subklinische) psychose-klachten en een CGT-behandelplan opstellen en uitvoeren conform het CGT-protocol voor het ultrahoog risico (UHR) profiel.

Ook kan de deelnemer de klachten meten om het effect te monitoren.

Eindtermen

- Algemene kennis en vaardigheden met betrekking tot cognitieve gedragstherapie bij allerhande (ernstige) psychopathologie
- Kennis en vaardigheden van algemeen gedragsbeïnvloedende (gespreks)technieken bij complexe problematiek
- Kennis van het cognitieve model van de ultrahoog risico cliënt en van psychose
- Specifieke therapeutische deelvaardigheden betreffende cognitieve gedragstherapie bij (subklinische) psychose.

Werkwijzen

Inleidingen, powerpoint-presentaties, discussies, huiswerkopdrachten, literatuurstudie, rollenspelen, eigen casus-inbreng, kennistoets, eindopdracht.

Programma

4 trainingsdagen van 6 uur 15 min. (van 09.00 – 12.15 uur en van 13.00 – 16.30 uur).

Totale duur: 25 contacturen plus 25 uur opdrachten en huiswerk.

In totaal 50 werkuren.

Casusformulering, metacognitieve psycho-educatie en behandeling van subklinisch psychotische symptomen. Er wordt veel geoefend met assessment en het gezamenlijk opstellen van doelen, probleemformulering en behandelplan.

De oefeningen in de bijeenkomsten worden voortgezet in huiswerkopdrachten in het werk.

De volgende zaken komen aan de orde:

Theorie

- Biologische en psychologische processen bij psychose
- Wat zijn auditieve verbale hallucinaties?
- Wat zijn betrekkingsideeën en -wanen?

- Wat zijn buitengewone en opmerkelijke ervaringen?
- Stadiëring van psychose
- Selectieve aandacht voor gevaar
- Hindsight bias
- Illusoire samenhang/ covariatie tendens
- Bronmonitoring tendens
- Springen naar conclusies
- Dogmatisme tendens
- Confirmatietendens
- Dopamine sensitiviteit en waarnemen en redeneren
- Risicofactoren voor psychiatrische stoornissen
- Rationale en basisprotocol van cognitieve gedragstherapie

Protocollen

- Protocol bij overmatige achterdocht
- Protocol bij auditieve hallucinaties die angst oproepen
- Protocol bij auditieve hallucinaties die somberheid oproepen
- Protocol bij auditieve hallucinaties die schaamte oproepen
- Protocol bij demoralisatie en negatieve symptomen
- Protocol bij geesten, djinns en magie
- Protocol Omgaan met bijzondere en opmerkelijke ervaringen

CGT-technieken

- Taartpunt-techniek
- Meerdimensionaal evalueren
- Gedragsexperimenten
- 'Activity scheduling'
- .... en andere technieken

Kosten

€ 1.149,-

Inclusief koffie/thee,
exclusief lunches, literatuur

Locatie

Online / locatie onder voorbehoud van online-uitvoering: Utrecht

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij de VGCT als nascholingscursus (25 uur; heraccreditatie cognitief gedragstherapeuten VGCT).

Accreditatie kan worden aangevraagd bij de FGzPt (voor klinisch psychologen) en - tot 3 oktober - bij de NVvP.

Bij behoefte, neem dan contact op via info@fortaopleidingen.nl

Literatuur

- M. van der Gaag, T. Staring, D. Van den Berg, J. Baas. (2013) Gedachten Uitpluizen: Cognitief gedragstherapeutische protocollen bij psychotische klachten
bestellen bij: [Stichting Cognitie en Psychose](http://www.stichtingcognitieenpsychose.nl), Oegstgeest

- Werkboek Buitengewone ervaringen.

Een handleiding bij het omgaan met buitengewone en opmerkelijke ervaringen bestellen bij: Stichting Cognitie en Psychose, Oegstgeest

Certificaat

Voor het verkrijgen van het certificaat gelden als voorwaarden: volledige deelname, een voldoende beoordeling van alle huiswerkopdrachten, een voldoende beoordeling van de gemaakte eindopdracht en een voldoende beoordeling van een schriftelijke toets waarin de leerdoelen worden getoetst.

Hierbij geldt de volgende aanwezigheidsregeling:

- bij verzuim van 1 dagdeel moeten voor de verzuimde uren opgegeven huiswerkopdrachten worden afgerond met een voldoende beoordeling
- bij verzuim van 2 dagdelen moeten voor de verzuimde uren opgegeven huiswerkopdrachten worden afgerond met een voldoende beoordeling en moet een vervangende opdracht worden afgerond met een voldoende beoordeling
- bij verzuim van 3 dagdelen of meer vervalt het recht op compensatie en wordt geen certificaat uitgereikt.

Kennistoets

In de slotbijeenkomst wordt een kennistoets afgenomen die direct wordt nagekeken.

Bij een onvoldoende beoordeling van de toets krijgt de deelnemer een aanvullende opdracht die dient te leiden tot een voldoende beoordeling.

Video-inbreng

Iedere deelnemer brengt een casus op video in, waarop een onderdeel van één van de CGT-protocollen voor psychoseklachten staat opgenomen. Dat mag een interview zijn voor de probleem-formulering, het samen met de cliënt bespreken van diens probleemformulering (voorkeur), het opzetten of nabespreken van een gedragsexperiment (voorkeur), een andere cognitieve techniek, exposure-opdrachten, etc.

De video moet worden aangeleverd op een USB-stick, in een veelvoorkomend format.

Als dit niet lukt, moet overlegd worden met de docent om te bekijken of een alternatieve aanlevering binnen de afspeelmogelijkheden past.

Eindopdracht

Iedere deelnemer levert uiterlijk een week na de 4e trainingsdag een volledig ingevulde probleemformulering van een eigen cliënt met psychotische klachten in, met daarbij eveneens een gefaseerd-uitgewerkt behandelplan dat in lijn is met het CGT-protocol voor die betreffende psychotische klacht. Tijdens de trainingsdagen kan de uitwerking voor een eigen cliënt reeds aan bod komen, bijvoorbeeld naar aanleiding van de video-inbreng.

Organisatie

De training is ontwikkeld door stichting Cognitie & Psychose Oegstgeest

(www.gedachtenuitpluizen.nl) en wordt in nauwe samenwerking met de stichting aangeboden en georganiseerd door Forta Opleidingen.

Gedachten uitpluizen:

'Behandeling is een middel om de doelen zoals beschreven in het hersteldenken beter te kunnen bereiken. Goede behandelresultaten zorgen ervoor dat iemand zijn persoonlijke doelen beter voor ogen kan krijgen en kan bereiken.'

Zie Ook: Webinar: ['Hoe voorkom je langdurige zorgtrajecten in de GGz? \(juni 2020\)'](#)